

Sivistysvaliokunta
siv@eduskunta.fi

K 20/2025 vp Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2025

Hallituksen kertomus kielilainsäädännön soveltamisesta 2025 sisältää ajankohtaistietoa Suomen kielioloista, kielellisiä oikeuksia tukevista rakenteista, hallinnollisten muutosten vaikutuksesta kieliryhmiin sekä kokemuksia kielellisten oikeuksien toteutumisesta viranomaisissa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry tarkastelee kertomusta ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta.

Perusopetus

Hallitus lisäsi perusopetuksen vähimmäistuntimäärää elokuussa 2025 kolmella vuosiviikkotunnilla. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen perustaa, jotta he saavuttaisivat toisen asteen opinnoissa edellytetyt valmiudet äidinkielessä ja matematiikassa. AMKE pitää lisäystä perusteltuna koko koulutusketjun toimivuuden näkökulmasta. AMKE korostaa tarvetta seurata toimien vaikuttavuutta ja valmiutta käynnistää jatkotoimia, mikäli tulokset sitä edellyttävät.

Suomi toisena kielenä (S2-opetus) on tarkoitettu niille oppilaille, joiden suomen kielen taito ei ole täysin riittävä suomen opiskeluun äidinkielenä. Kertomuksen otsikon 8.3.2 *Suomenkielinen opetus* alla mainitaan, että Opetus- ja kulttuuriministeriön 2022 teettämän selvityksen perusteella 76 prosenttia kunnista järjestää S2-opetusta perusopetuksen puolella.

Selvityksen mukaan S2-opetuksen resursseja pidetään kuitenkin riittämättöminä. AMKE painottaa, että panostuksista S2-opetukseen on hyötyä koko koulutusjärjestelmälle ja yhteiskunnalle laajemminkin. Suomen kielen taito on keskeinen edellytys opintojen, työllistymisen ja yhteiskunnallisen osallisuuden kannalta.

Ammatillisen koulutuksen saavutettavuus

Ammatillisen koulutuksen tulee olla saavutettavaa kummallakin kansalliskielellä. Tällä hetkellä ruotsinkielistä ammatillista koulutusta tarjoavat vain harvat järjestäjät, eikä kaikkia koulutuksia ole saatavilla ruotsiksi. Tämä vaikuttaa heikentävästi ruotsinkielisen opetuksen tarjontaan ja koulutuksen saavutettavuuteen. AMKE esittää, että selvitetään mahdollisuutta lisätä kahdella kielellä toimivien koulutuksen järjestäjien määrää.

Perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat

Ammatillisten perustutkintojen yhteisiin tutkinnon osiin sisältyy 11 osaamispisteen laajuinen kokonaisuus *Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen*. AMKE näkee, että sisältöjä päivitettäessä on opiskelijan yleisen kielitaidon lisäksi kiinnitettävä huomiota alakohtaiseen terminologiaan. Valmistuvan opiskelijan on hallittava oman alansa ammattisanasto.

Digitalisaatio

AMKE yhtyy kertomuksen otsikon 5.5 *Keskeiset huomiot digitalisaatiosta* alla esitettyyn havaintoon siitä, että puutteita viranomaisten ruotsinkielisissä digipalveluissa esiintyy. Joidenkin lähteiden mukaan koko koulutusjärjestelmää vaivaa pula ruotsinkielisestä oppimateriaalista. AMKE tarkastelee tilannetta yhdenvertaisuuskysymyksenä ja kehottaa viranomaisia kiinnittämään siihen aiempaa tarkempaa huomiota.

Selkokieliisyys

AMKE katsoo, että sekä suomen- että ruotsinkielisten palveluiden osalta on parannettavaa selkokielen tarpeen huomioimisessa. Selkokieltä tarvitsee Suomessa arviolta 700 000 ihmistä ja sillä on suuri merkitys myös maahanmuuttajien kotoutumisen onnistumisessa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Peter Pahlman
asiantuntija

Lisätiedot: asiantuntija Peter Pahlman, 040 015 1324, peter.pahlman@amke.fi